

ΑΠ 1665/2009

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΣΤ' Ποινικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Εμμανουήλ Καλούδη, Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Αιμιλία Λίτινα, Ανδρέα Τσόλια, Ανδρέα Δουλγεράκη και Γεώργιο Αδαμόπουλο - Εισηγητή, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 19 Μαΐου 2009, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Νικολάου Μαύρου (γιατί κωλύεται ο Εισαγγελέας) και της Γραμματέως Πελαγίας Λόζιου, για να δικάσει την αίτηση του αναιρεσεύοντος Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, για αναίρεση της 591/2009 απόφασεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών.

Με κατηγορούμενο τον Χ1 κάτοικο που παρέστη με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Απόστολο Τομαρά και πολιτικώς ενάγον το Ν.Π.Δ.Δ. "ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ (ΤΑΥΤΕΚΩ), που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα και που στο ακροατήριο εκπροσωπήθηκε από τους πληρεξουσίους δικηγόρους του Ολυμπία Παναγιωτοπούλου και Ανδρέα Ματθαίου.

Το Τριμελές Εφετείο Αθηνών με την υπ' αριθμ. 591/2009 απόφασή του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτή και ο αναιρεσειών Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ζητεί τώρα την αναίρεση της απόφασης αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στην με αριθμό 16/ 20 Μαρτίου 2009 αίτησή του, που συντάχθηκε ενώπιον της Γραμματέως του Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου Γεωργίας Στεφανοπούλου και καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με αριθμό 428/2009.

Α φ ο ύ ά κ ο υ σ ε

Τον Αντεισαγγελέα ο οποίος ζήτησε να γίνει δεκτή η προκείμενη αίτηση και τους πληρεξουσίους των διαδίκων, που με προφορική ανάπτυξη ζήτησαν όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Κατά το άρθρο 513 παρ.1 του ΚΠΔ, κατά τη συζήτηση της αίτησης αναίρεσεως, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου κλητεύει τον αναιρεσείοντα και τους υπόλοιπους διαδίκους, με κλήση που επιδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 155 έως 161 και μέσα στην προθεσμία του άρθρου 166 στο ακροατήριο του Δικαστηρίου του Αρείου Πάγου ή στην Ολομέλειά του για να παραστούν κατά τη συζήτηση. Ως υπόλοιποι" διάδικοι, οι οποίοι πρέπει να καλούνται στη συζήτηση θεωρούνται όλοι εκείνοι, οι οποίοι νομίμως απέκτησαν την ιδιότητα του διαδίκου. Επομένως, ο πολιτικώς ενάγων πρέπει να καλείται για να παραστεί στο ακροατήριο του Αρείου Πάγου, κατά τη συζήτηση της αίτησης αναίρεσης, που άσκησε ο κατηγορούμενος ή ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, εφόσον αυτός νομίμως απέκτησε την ιδιότητα του διαδίκου και δεν αποβλήθηκε ούτε παραιτήθηκε από την ιδιότητα αυτή. Στην προκειμένη περίπτωση, ο αναιρεσείων Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, με την υπ' αριθ. 16/ 2009 αίτησή του, ζητεί την αναίρεση της 591/ 2009 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου (Πλημμελημάτων) Αθηνών για τους εις αυτήν αναφερομένους λόγους αναίρεσεως. Κατά τη διαδικασία ενώπιον του άνω Δικαστηρίου ουσίας, αποβλήθηκε το Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας (ΤΑΥΤΕΚΩ), που είχε παραστεί πρωτοδίκως και ενώπιον του άνω Τριμελούς Εφετείου, ως πολιτικώς ενάγον κατά του κατηγορουμένου Χ1. Επομένως, λόγω της άνω αποβολής του, το Ταμείο τούτο απώλεσε την ιδιότητα του πολιτικώς ενάγοντος και συνεπώς δεν παρίσταται νομίμως ενώπιον του Δικαστηρίου του Αρείου Πάγου και πρέπει να αποβληθεί (ΑΠ 1960/2005).

Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί σύμφωνα με το άρθρο 505 παρ.2 ΚΠΔ να ζητήσει την αναίρεση οποιασδήποτε αποφάσεως μέσα στην προθεσμία του άρθρου 479 παρ. 2 του ιδίου Κώδικα, δηλαδή μέσα σε ένα μήνα από την καταχώριση της απόφασης, στο υπό του άρθρου 473 παρ.3 του αυτού Κώδικα προβλεπόμενο ειδικό βιβλίο. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου δικαιούται να ασκήσει αναίρεση κατά οποιασδήποτε αθωωτικής ή καταδικαστικής αποφάσεως εκδιδομένης υπό οιοδήποτε ποινικού δικαστηρίου και για όλους τους λόγους που διαλαμβάνονται στο άρθρο 510 παρ. 1 ΚΠΔ. Έλλειψη της απαιτούμενης από τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας της αθωωτικής απόφασης, που ιδρύει τον από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του ΚΠΔ λόγο αναίρεσης αυτής, υπάρχει όταν δεν εκτίθενται σε αυτήν τα πραγματικά περιστατικά που αποδείχτηκαν από την ακροαματική διαδικασία και θεμελιώνουν την

ανυπαρξία των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος, οι αποδείξεις από τις οποίες προέκυψαν τα περιστατικά αυτά και οι νομικοί συλλογισμοί με τους οποίους το δικαστήριο της ουσίας κατέληξε σε απαλλακτική για τον κατηγορούμενο κρίση. Εσφαλμένη εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διάταξης, η οποία ιδρύει τον από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Ε' του ΚΠΔ λόγο αναιρέσεως υπάρχει όχι μόνο όταν το δικαστήριο της ουσίας δεν υπάγει σωστά τα πραγματικά περιστατικά, που δέχθηκε ως αποδεδειγμένα στη διάταξη που εφαρμόστηκε αλλά και όταν η διάταξη αυτή παραβιάστηκε εκ πλαγίου, όταν δηλαδή στο πόρισμα της απόφασης που περιλαμβάνεται στο συνδυασμό του διατακτικού με το σκεπτικό και ανάγεται στα στοιχεία και την ταυτότητα του εγκλήματος έχουν εμφιλοχωρήσει ασάφειες, αντιφάσεις ή λογικά κενά με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτος ο έλεγχος από τον 'ρειο Πάγο της ορθής ή μη εφαρμογής του νόμου, οπότε η απόφαση στερείται νόμιμης βάσης.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το σκεπτικό της προσβαλλόμενης 591/2009 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων Αθηνών, το Δικαστήριο τούτο, μετά από συνεκτίμηση όλων των αποδεικτικών μέσων, δέχτηκε κατά πλειοψηφία ανελέγκτως ότι: Ειδικότερα ο κατηγορούμενος είναι Ιατρός -ακτινολόγος και ως συμβεβλημένος με το Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού ΟΤΕ, εκτελούσε εντολές υγειονομικής περίθαλψης ασφαλισμένων του Ταμείου. Τον Απρίλιο του 2003, με την αφορμή διαμαρτυρία αυτού προς το Ταμείο για την περικοπή λογαριασμών του και ιατρικές πράξεις ύψους 1250,16€, προσκομίζοντας μάλιστα διαφορετικού περιεχομένου την υπ' αριθμ. ... εγκύκλιο της Δ/σης Υγειονομικής, εκδοθείσα από τον Κ1, συγκατηγορούμενο στην πρωτοβάθμια δίκη, διενεργήθηκε ενδελεχής έλεγχος σε βάρος χρόνου, τουλάχιστον τριών ετών, των εντολών υγειονομικής περίθαλψης των ασφαλισμένων και ειδικότερα εξετάσεις TRIPLEX που είχαν εκτελεσει από αυτόν και από υπαλλήλους του Ταμείου υπό την εποπτεία της Διευθύντριας Διοικητικού Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε 36 περιπτώσεις ασφαλισμένων, το πρωτότυπο-παραπεμπτικό δελτίο από το βιβλιάριο του ασφαλισμένου, θεωρημένο από τους ελεγκτές Ιατρούς του Ταμείου (Κ1-...), που συνόδευε το λογαριασμό που υπέβαλε ο κατηγορούμενος για να πληρωθεί, δεν ανταποκρινόταν στο αντίγραφο-στέλεχος του βιβλιαρίου του ασφαλισμένου, στο οποίο είτε ανεγράφετο επίσκεψη στο ιατρείο, είτε ήταν σκισμένο. Οι ασφαλισμένοι με υπεύθυνες δηλώσεις τους δήλωναν ότι είχαν επισκεφθεί το διαγνωστικό κέντρο του κατηγορουμένου για εξετάσεις τους και στη

γραμματεία είχαν αφήσει το βιβλιάριό τους προς διευκόλυνσή των, αλλά ουδέποτε είχαν επισκεφθεί τους ιατρούς που φέρονται ότι έδωσαν τις εντολές για TRIPLEX, και κυρίως είναι ιατροί του νοσοκομείου..., αλλά και οι ίδιοι οι ιατροί δεν είχαν συντάξει και υπογράψει τα σχετικά δελτία εντολών εξετάσεων, τα οποία έφεραν κατ'απομίμηση τις υπογραφές των και πλαστές σφραγίδες του νοσοκομείου. Επηκολούθησε έρευνα από επιθεωρητές του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων οι οποίοι διαπίστωσαν ότι παραβιάστηκε η διαδικασία που προβλέπεται για τη συνταγογράφηση, θεώρηση και εκτέλεση των εντολών υγειονομικής περίθαλψης, από τους ίδιους τους ασφαλισμένους, από τους θεράποντες ιατρούς, από τους ελεγκτές ιατρούς του Ταμείου και από τον κατηγορούμενο, ο οποίος φρόντιζε τόσο την συνταγογράφηση των εντολών περίθαλψης όσο και τη θεώρηση και εκτέλεση αυτών. Οι εξετασθέντες μάρτυρες κατέθεσαν ότι ήταν σύνηθες φαινόμενο οι ασφαλισμένοι προς διευκόλυνσή τους ν'αφήνουν τα βιβλιάρια τους στο ιατρικό κέντρο του κατηγορουμένου, προκειμένου να επιμεληθεί αυτός της σύνταξης από άλλους ιατρούς των εντολών εξέτασης και της θεώρησης αυτών. Ο εκ των μαρτύρων ..., ένας εκ των επιθεωρητών συντακτών του πορίσματος, αμφιβάλει για την αξιοπιστία των όσων ανέφεραν οι ασφαλισμένοι των επίμαχων εντολών υγειονομικής περίθαλψης, καθόσον πρωτίστως ωφελεί αυτούς το γεγονός της καταστροφής του στελέχους από το βιβλιάριό τους ή η υπογραφή σ'αυτό επίσκεψης στο ιατρείο, γιατί έτσι μπορούσαν σε σύντομο χρονικό διάστημα να υποβληθούν στην ίδια εξέταση, κάτι που απαγορευόταν και έτσι δεν μπορούσε να ελεγχθεί. Ο κατηγορούμενος ισχυρίζεται ότι είχε εκτελέσει τις εντολές, για τη σύνταξη των οποίων από τους ιατρούς του ... είχε φροντίσει οικειοθελώς η γνωστή του Με βάση το παραπάνω πραγματικά περιστατικά, κατά την πλειοψηφούσα γνώμη του δικαστηρίου, λαμβανομένης υπόψη και της μεγάλης οικονομικής επιφάνειας του κατηγορουμένου, τα εισοδήματα του οποίου και της συζύγου του ανήρχοντο κατά τα έτη 2001, 2002, 2003 αντίστοιχα σε 50.500.000 δρχ., 41.000.000 δρχ. και 71.600 ευρώ, ότι η αντίστοιχη ζημία του Ταμείου από τις 36 εντολές που εκτελέστηκαν σε 1.376 περίπου ευρώ, ενώ ο κατηγορούμενος το ίδιο χρονικό διάστημα είχε εκτελέσει χιλιάδες εντολές, αμφιβάλει ότι αυτός γνώριζε την πλαστότητα των επίμαχων 36 εντολών και πρέπει να κηρυχθεί αθώος.

Ακολούθως, κατά πλειοψηφία κήρυξε αθώο τον κατηγορούμενο της πράξεως της χρήσεως πλαστών εγγράφων κατ'εξακολούθηση. Με τις παραδοχές αυτές, το Δικαστήριο της ουσίας διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφαση ελλιπή αιτιολογία και

εσφαλμένως εφάρμοσε το νόμο. Συγκεκριμένα, δεν εκτίθενται στην αιτιολογία τα πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν την ανυπαρξία των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος τούτου, οι αποδείξεις από τις οποίες προέκυψαν τα περιστατικά αυτά και οι νομικοί συλλογισμοί με τους οποίους το Δικαστήριο κατέληξε στην απαλλακτική για τον κατηγορούμενο κρίση. Ειδικότερα, ενώ δέχεται ότι παραβιάστηκε η διαδικασία που προβλέπεται για τη συνταγογράφηση, θεώρηση και εκτέλεση των εντολών υγειονομικής περίθαλψης από τους ίδιους τους ασφαλισμένους, τους ελεγκτές ιατρούς του Ταμείου και τους θεράποντες ιατρούς ως και από τον κατηγορούμενο ιατρό, που φρόντιζε για τη συνταγογράφηση των εντολών περίθαλψης, θεώρηση και εκτέλεση αυτών στη συνέχεια καταλήγει στο αντιφατικό πόρισμα ελλείψεως της υποκειμενικής θεμελίωσης του εγκλήματος, αναφέροντας ότι έχει αμφιβολίες περί του εάν ο κατηγορούμενος γνώριζε την πλαστότητα των κρινόμενων εντολών και έτσι τον κήρυξε κατά πλειοψηφία αθώο. Εξάλλου, ενώ δέχεται το Δικαστήριο της ουσίας ότι οι ασφαλισμένοι είχαν επισκεφθεί το διαγνωστικό κέντρο του κατηγορουμένου για εξετάσεις και άφηναν στη γραμματεία του τα βιβλιάρια τους για διευκόλυνσή τους, ουδέποτε όμως είχαν επισκεφθεί τους γιατρούς, που φέρονται ότι έδωσαν τις εντολές για τα τρίπλεξ, για τα οποία οι γιατροί δεν είχαν συντάξει και υπογράψει σχετικά δελτία εντολών εξετάσεων και τα οποία έφεραν κατ' απομίμηση τις υπογραφές των γιατρών τούτων και πλαστές σφραγίδες του Νοσοκομείου (...), ο δε κατηγορούμενος υπέβαλλε το πρωτότυπο παραπεμπτικό δελτίο του βιβλιαρίου για να πληρωθεί, το οποίο δεν ανταποκρινόταν στο αντίγραφο που υπήρχε στο στέλεχος του βιβλιαρίου, στο οποίο αναγραφόταν "επίσκεψη στο ιατρείο" ή ήταν σχισμένο, στη συνέχεια καταλήγει στη σκέψη ότι οι εντολές τρίπλεξ είχαν εκτελεστεί από τον κατηγορούμενο, χωρίς όμως να εκτίθενται στην αιτιολογία (της πλειοψηφίας) τα πραγματικά περιστατικά που στηρίζουν τη σκέψη αυτή. Επομένως, οι εκ του άρθρου 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' και Ε' λόγοι αναιρέσεως περί ελλείψεως ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και εκ πλαγίου παράβασης είναι βάσιμοι.

Συνεπώς, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση στο ίδιο Δικαστήριο που θα συγκροτηθεί από άλλους Δικαστές εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως (άρθρο 519 ΚΠΔ), πλην των αναφερομένων στο διατακτικό, μερικότερων πράξεων του κατ'εξακολούθηση τούτου εγκλήματος, για τις οποίες, ενόψει του ότι πρόκειται περί πλημμελήματος και από το χρόνο τέλεσής τους,

(από 2-5-2001 έως 22-6-2001), μέχρι σήμερα έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των οκτώ (8) ετών (άρθρο 111 παρ.3 και 113 παρ.3 ΠΚ) πρέπει κατ' εφαρμογή του άρθρου 370 εδ. β' ΚΠΔ να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη (αρθρ. 518 παρ. 1 ΚΠΔ), λόγω παραγραφής (άρθρο 111 παρ.3 και 113 παρ.3 ΠΚ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Διατάσσει την αποβολή από την παρούσα δίκη του πολιτικώς ενάγοντος ΝΠΔΔ με την επωνυμία Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας (ΤΑΥΤΕΚΩ)

Αναιρεί την 591/2009 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου (Πλημμελημάτων) Αθηνών.

Παραπέμπει την υπόθεση σε νέα συζήτηση ενώπιον του ιδίου Δικαστηρίου που θα συγκροτηθεί από άλλους Δικαστές εκτός εκείνων που δίκασαν προηγουμένως. Και Παύει οριστικά την κατά του κατηγορουμένου ποινική δίωξη για το ότι στο ... κατά τους κατωτέρω χρόνους χρησιμοποίησε πλαστά έγγραφα, εν γνώσει της πλαστότητάς τους, ήτοι ως γιατρός ακτινολόγος, χρησιμοποίησε τις κάτωθι εντολές περίθαλψης 1) την υπ. αριθ. εντολή του ασφαλισμένου ..., ποσού 25.000 δρχ., στην οποία αναγραφόταν "TRIPLEX φλεβών κάτω άκρων" και έφερε σφραγίδα και υπογραφή του ιατρού Ι1, ενώ στο στέλεχος του βιβλιαρίου αναγραφόταν "επίσκεψη στο ιατρείο" 2) την υπ. αριθ. ... εντολή της ασφαλισμένης ..., ποσού 25.000 δρχ., στην οποία αναγραφόταν "TRIPLEX καρωτίδων και σπονδυλικών αρτηριών" και έφερε σφραγίδα και υπογραφή του ιατρού Ι1) την υπ. αριθ. ... εντολή της ασφαλισμένης ... ποσού 25.000 δρχ., στην οποία αναγραφόταν "TRIPLEX φλεβών κάτω άκρων" και έφερε σφραγίδα και υπογραφή του ιατρού Ι2 4) την υπ. αριθ. ... εντολή της ασφαλισμένης ... ποσού 25.000 δρχ., στην οποία αναγραφόταν "TRIPLEX φλεβών κάτω άκρων" και έφερε σφραγίδα και υπογραφή του ιατρού Ι2 5) την υπ. αριθ.... εντολή της ασφαλισμένης ... ποσού 25.000 δρχ., στην οποία αναγραφόταν "TRIPLEX φλεβών κάτω άκρων" και έφερε σφραγίδα και υπογραφή του ιατρού Ι3 6) την υπ. αριθ. ... εντολή της ασφαλισμένης ... ποσού 25.000 δρχ., στην οποία αναγραφόταν "TRIPLEX καρωτίδων και σπονδυλοβασικών αρτηριών" και έφερε σφραγίδα και υπογραφή του ιατρού Ι3 και 7) την υπ. αριθ. ... εντολή του ασφαλισμένου ... ποσού 43.000 δρχ., στην οποία αναγραφόταν "TRIPLEX καρωτίδων και σπονδυλοβασικών" και "TRIPLEX νεφρικών αρτηριών" και έφερε σφραγίδα και υπογραφή του ιατρού Ι3, ενώ στο στέλεχος του βιβλιαρίου αναγραφόταν "TRIPLEX καρωτίδων και σπονδυλοβασικών", με σκοπό να

παραπλανήσει με τη χρήση τους τους αρμόδιους υπάλληλους του ανωτέρω νομικού προσώπου σχετικά με το αναληθές και έχον έννομες συνέπειες γεγονός ότι οι παραπάνω εντολές περίθαλψης ήταν γνήσιες και οι αναφερόμενες σε αυτές εργασίες είχαν πραγματοποιηθεί, χρησιμοποίησε δε αυτές και συγκεκριμένα τις παρέδωσε στους αρμόδιους υπαλλήλους του ανωτέρω νομικού προσώπου, την παραπλάνησε των οποίων επεδίωκε προκειμένου να εισπράξει τα ποσά που αναγράφονταν σε αυτές.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 16 Ιουνίου 2009

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 14 Ιουλίου 2009.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ